NN 122/2017 (8.12.2017.), Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-1035/2017 od 14. studenoga 2017. i Izdvojeno mišljenje suca

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

2797

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Mihael Mikšić iz Karlovca, kojeg zastupa Odvjetničko društvo Rožman & Oredić iz Karlovca, na sjednici održanoj 14. studenoga 2017. donio je

RJEŠENJE

I. Privremeno se odgađa ovrha presude Općinskog suda u Karlovcu broj: 19 P-1936/11-21 od 30. rujna 2015. određena zaključkom Općinskog suda u Karlovcu broj: Ovr-818/17-6 od 12. listopada 2017.

II. Nalaže se Vrhovnom sudu Republike Hrvatske da u roku od tri (3) mjeseca od dana donošenja ovog rješenja donese odluku u predmetu broj: Rev-712/17.

III. Privremena odgoda ovrhe presude iz točke I. izreke ostaje na snazi do okončanja postupka pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske.

IV. Ovo rješenje objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Pravodobnu i dopuštenu ustavnu tužbu podnio je 27. veljače 2017. Mihael Mikšić iz Karlovca (u daljnjem tekstu: podnositelj), kojeg zastupa Odvjetničko društvo Rožman & Oredić iz Karlovca.

Ustavna tužba podnesena je protiv presude Županijskog suda u Karlovcu broj: 4.Gž-88/2016-2 od 16. siječnja 2017. (u daljnjem tekstu: drugostupanjska presuda), kojom je u odnosu na podnositelja potvrđena presuda Općinskog suda u Karlovcu broj: 19 P-1936/11-21 od 30. rujna 2015. (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda). Prvostupanjskom presudom naloženo je podnositelju kao III. tuženiku, uz ostale tuženike, iseljenje iz stana u Karlovcu, Vladimira Nazora 6, etaža 25/450 (površine od 90 m^2; u daljnjem tekstu: sporni stan) te predaju u posjed tužiteljici Marini Pilipović iz Karlovca, Sarajevska 1-A.

2. U ustavnoj tužbi podnositelj ističe povredu ustavnih prava zajamčenih člancima 14. stavkom 2., 19., 26., 29. stavkom 1., 34., 35. i 48. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), te pravo zajamčeno člankom 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02. i 1/06.).

2.1. Na temelju članka 67. stavka 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), podnositelj je Ustavnom sudu predložio privremenu odgodu ovrhe prvostupanjske presude, jer bi mu njezinim izvršenjem nastala šteta koja se teško može popraviti, a odgoda nije suprotna javnom interesu niti bi se nekome nanijela veća šteta. U ustavnoj tužbi navodi da je protiv drugostupanjske presude podnio izvanrednu reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Na temelju zaključka Općinskog suda u Karlovcu broj: Ovr-818/17-6 od 12. listopada 2017. podnositeljevo iseljenje iz spornog stana određeno je za 16. studenoga 2017. u 8,30 sati.

II. ČINJENICE KONKRETNOG SLUČAJA

3. Predmet parničnog postupka koji je prethodio ustavnosudskom bio je zahtjev tužiteljice za iseljenje Aleksandre Radivojević, Natka Radivojevića i podnositelja te predaju spornog stana tužiteljici u posjed. Iz stanja spisa i utvrđenja sudova proizlazi sljedeće.

Tužiteljica je vlasnica spornog stana (riječ je o stanu u tzv. privatnom vlasništvu opterećenog stanarskim pravom odnosno u kojem sada žive zaštićeni najmoprimci), a podnositeljevo iseljenje iz stana kao jedna od osoba sa statusom zaštićenog najmoprimca zatražila je radi rješavanja vlastitih stambenih potreba odnosno potreba za adekvatnim smještajem obitelji njezine kćeri koja sa suprugom i mldb. djetetom živi u neodgovarajućem stanu u Karlovcu (površine cca 38 m^2).

Općinski sud u Karlovcu je prvostupanjskom presudom, koja je potvrđena drugostupanjskom presudom Županijskog suda u Karlovcu, usvojio tužiteljičin tužbeni zahtjev i naložio podnositeljevo iseljenje iz spornog stana. Prvostupanjski i drugostupanjski sud temeljili su svoje presude na odredbama Zakona o najmu stanova (»Narodne novine« broj 91/96., 48/98., 66/98. i 22/06.) koje uređuju pretpostavke pod kojima najmodavac može zaštićenom najmoprimcu otkazati ugovor o najmu stana.

Podnositelj (zaštićeni najmoprimac) živi u spornom stanu od rođenja, a u njemu su živjeli i njegovi preci neprekidno od 1939. godine. Podnositelj je osoba sa 100% tjelesnim oštećenjem (dijagnoza multiple skleroze), prima obiteljsku mirovinu iza pok. majke Pavice Mikšić, nema drugih primanja, a još 14. ožujka 2012. podnio je Gradu Karlovcu molbu za dodjelu stana na korištenje (najam). Na temelju odluke Povjerenstva za stanove Grada Karlovca klasa: 370-01/16-01/31, urbroj: 2133/01-11-01/12-16-2 od 18. listopada 2016. i Opće liste reda prvenstva za razdoblje od 1. siječnja 2017. do 31. prosinca 2019., podnositelj se nalazi na 58. mjestu te liste. Grad Karlovac podnositeljevu molbu za dodjelu stana na korištenje (najam) do donošenja ovog ustavnosudskog rješenja nije riješio.

Prema tome, do donošenja osporenih presuda Grad Karlovac (ili neko drugo tijelo nadležno za skrb o osobama sa zdravstvenim i socijalnim poteškoćama) podnositelju nije osigurao drugi smještaj.

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

4. Podnositelj se poziva na rješenje Ustavnog suda broj: U-III-135/2003 od 30. travnja 2003. (»Narodne novine« broj 73/03.) i odluku broj: U-III-2521/2005 od 2. srpnja 2009. (»Narodne novine« broj 88/09.), donesenu u postupcima pokrenutim ustavnim tužbama drugih, različitih podnositelja, jer smatra da je riječ o usporedivim ustavnosudskim predmetima. Pri tome se poziva na praksu Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

U odnosu na određivanje privremene mjere podnositelj navodi:

»III tuženik je ovom presudom doveden u situaciju da će biti iseljen bez osiguranja bilo kakvog smještaja. Sud se svojom odlukom oslanja na socijalne službe, ali one nemaju zakonsku mogućnost dodijeliti III tuženiku stan u najam, niti ga mogu smjestiti u udomiteljsku obitelj, jer ne zadovoljava starosne uvjete za takav smještaj. Dakle, III tuženik će se ovakvom presudom doslovno 'naći na cesti'.

(...)

Tužitelj (misli se na podnositelja ustavne tužbe – op. Ustavnog suda) je ukazivao na činjenicu da nema drugi useljivi stan, te da je podnio zahtjev za dodjelu gradskog stana u najam, koji još nije pozitivno riješen, a najmodavac nije dokazao da bi tužitelj imao mogućnost drugog smještaja. No, drugostupanjski sud je bez ikakvih dokaza, uz pogrešnu primjenu pravila logike, izveo pogrešan zaključak da je logično kako je Grad Karlovac kroz tri godine riješio zahtjev tužitelja za dodjelu gradskog stana, premda za takvu konkluziju nije imao niti jedan dokaz. Zbog toga je tužitelj i sada dostavio sudu važeću Odluku Grada Karlovca o dodjeli gradskih stanova u najam iz kojeg je vidljivo da je na 58. mjestu u redoslijedu, tako da se bar pet idućih godina ne može očekivati dodjela gradskog stana u najam.«

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

5. Člankom 67. stavkom 2. Ustavnog zakona propisano je:

»Članak 67.

(...)

(2) Na prijedlog podnositelja ustavne tužbe Ustavni sud može odgoditi ovrhu do donošenja odluke, ako bi ovrha prouzročila podnositelju tužbe štetu koja bi se teško mogla popraviti, a odgoda nije suprotna javnom interesu niti bi se odgodom nanijela nekome veća šteta.«

6. Ustavni sud utvrđuje da je riječ o složenom i izuzetno socijalno osjetljivom predmetu u kojem su suprotstavljena dva pojedinačna prava – pravo tužiteljice kao vlasnice da nakon što je dugo vremena bila lišena prava na mirno uživanje vlasništva (članak 48. stavak 1. Ustava) ostvari posjed stana i tako zadovolji stambene potrebe obitelji svoje kćeri, s jedne strane, i pravo podnositelja na zaštitu prava na dom (članak 34. Ustava), s druge strane, odnosno da mu se u slučaju gubitka doma osigura drugi odgovarajući smještaj.

Stoga Ustavni sud ocjenjuje da meritornu odluka u ovom predmetu nije moguće donijeti bez uvida u cjelokupan spis predmeta, koji se nalazi pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske radi razmatranja dopuštenosti i osnovanosti podnositeljeve izvanredne revizije.

Polazeći od navedenog, Ustavni sud ocjenjuje, budući da je ovrha u konkretnom predmetu određena za 16. studenoga 2017. u 8,30 sati, a podnositelj nema drugi smještaj (niti su mu ga nadležna tijela osigurala), da se ne može isključiti nastanak nenadoknadive štete podnositelju ukoliko bi postupak ovrhe prvostupanjske presude bio nastavljen. Istodobno,